

Qorti tal-Appell
(Kompetenza Inferjuri)

Imhalled Anthony Ellul

Appell: 33/2015

John Attard (Appellant)

Vs

Direttur Generali tas-Sigurta Socjali (Appellant)

Il-Gimgha, 10 ta' Gunju 2016.

1. B'avviz datat 13 ta' Awissu 2014 l-appellant avza lill-appellat li:

"L-applikazzjoni tieghek ghall-Ghajjnuna ghall-Qghad kienet mistharrga/riveduta u gie deciz li m'intix/m'ghadekx aktar intitolat/a ghal din l-Ghajjnuna ghaliex il-valur kapitali tal-proprjeta tal-membri kollha tal-familja tieghek hu aktar minn EUR 14,000 (erbatax-il elf ewro)."

2. L-Appellat appella quddiem l-Arbitru taht l-Att dwar is-Sigurta Socjali (Kap. 318). B'decizjoni tal-24 ta' Gunju 2015 (numru 222/15), l-Arbitru ddecieda:

"Illi fix-xhieda tieghu, l-appellant spjega fil-qosor id-diffikultajiet li ltaqa' magghom in konnessjoni ma' dan ir-razzett u aktar importanti qal illi jkun imposibbli li jigi stabbilit prezz fiss ghal bhima wahda peress li hemm hafna fatturi li ghandhom jigu meqjusa qabel ma jinghata prezz. Spjega li bhalissa ghandu dejn ma' terzi u li prezentement minhabba proceduri prezenti, ir-razzett mhu jrendi xejn.

Illi minghajr hafna tlaqliq l-Arbitru huwa sajjem minn prova dwar il-prezz tal-bhejjem u dan ghal finjiet ta' kapital.

Illi l-Arbitru jifhem ukoll li persuna li zzomm mitejn (200) naghga zgur mhux ghal skopijiet personali.

Illi pero' mill-provi ma jirrizulta ebda prova ta' attivita kummercjali u jekk jirrizulta bil-maqlub u cioe' minhabba kazijiet il-Qorti, l-attivita' tal-appellant hija ristretta ferm.

Ghal dawn il-motivi l-appelli qed jigu milqugha b'dan illi l-Arbitru jheggeg lid-Dipartiment sabiex izomm kuntatt mal-Awtoritajiet Veterinarji sabiex dawn jghidulu fhix ikunu waslu l-proceduri legali tal-appellant in konnessjoni maz-zamma ta' dan ir-razzett sabiex fl-eventwalita' u jekk ir-razzett jigi regolarizzat, id-Dipartiment jiehu dawk il-mizuri opportuni b'effett immedjat."

3. L-appellant appella mid-decizjoni. L-aggravji huma:-

- i. Hemm provi cari li l-appellat kien qiegħed jiggstixxi attivita kummercjali minn gewwa razzett f'Għawdex.
 - ii. L-appellat stess ammetta li kellu attivita kummercjali.
 - iii. Irrizulta li l-appellat kellu 435 nagħga, mit-3 ta' Lulju 2010 sal-24 ta' Jannar 2014. Minkejja li nqatlu numru minnhom, l-appellat ikkonferma li kien għad fadallu 160 nagħga.
 - iv. Il-provi kollha jindikaw li l-appellat kellu attivita' kummercjali.
4. L-appellat wiegeb li:
- i. L-appell hu null għaliex gie pprezentat wara t-tletin (30) jum kontemplati mil-ligi.
 - ii. M'hemmx ragunijiet gravi sabiex din il-qorti thassar id-decizjoni tal-Arbitru.
5. Dan l-appell hu wieħed minn tlieta oħra, li wkoll jitrattaw beneficcji soċjali oħra li l-appellat kien qiegħed jircievi mingħand id-Dipartiment (numri 31/2015, 32/2015 u 34/2015).
6. Fir-rigward tal-ewwel eccezzjoni, l-appellant ipprezenta nota bid-dokumenti relattivi minn fejn jirrizulta li fl-1 ta' Lulju 2015 l-appellant gie notifikat bid-decizjoni tal-Arbitru (222/15). Fil-covering letter li ntbagħhatet mill-ufficċju tal-Arbitru u datata 25 ta' Gunju 2015, fejn jingħad li qegħda tintbghat id-decizjoni 222/2015, hemm ukoll id-timbru tad-Dipartiment tas-Sigurta Soċjali li rceviha fl-1 ta' Lulju 2015. Fatt konfermat ukoll mill-*Local Track and Trace* tal-Maltapost. L-appell gie pprezentat fil-31 ta' Lulju 2015, cjoe' meta kienu għadhom ma skadewx it-tletin (30) jum (Artikolu 109 tal-Att dwar is-Sigurta Soċjali, Kap. 318).
7. Jirrizulta li l-appellant ibbaza d-decizjoni tiegħu li jichad l-applikazzjoni tal-appellat għall-ghajnuna tal-qgħad fuq il-fatt li l-valur kapitali tal-proprjeta hu iktar minn €14,000. Fis-7 ta' Frar 2014 l-appellat ipprezenta applikazzjoni biex jingħata l-ghajnuna soċjali.
8. Mill-provi rrizulta li l-appellat kellu attivita kummercjali għaddejja minn gewwa razzett f'Għawdex. Għal dak li jirrigwarda l-provi dwar l-attivita' kummercjali, il-qorti tqies rilevanti li:
- i. L-appellat xehed:

*"Nispjega li kont ilni nirregistra għax-xogħol u meta ma **rnexxilix armajt bin-nagħag. Nispjega illi biex izzomm attivita' bħal din hu mpossibbli li tkampa mill-assistenza soċjali. Nispjega illi mill-ammont ta' nagħag, id-Dipartiment kien qatilli nofshom..... Bhejjem mhux registrati qieshom bhejjem ma jezistu għad-Dipartiment tas-Sigurta Soċjali. Meta tellghuni l-Qorti, twaqqfitli l-Għajnuna għall-***

Qghad. Illum ghandi l-pulizija wara l-bieb u fadal mija u sittin (160)." (enfazi tal-qorti).

Kliem li ghall-qorti jista' jfisser **biss** li l-appellat kellu attivita' kummercjali fl-istess zmien li kien qiegħed jircievi l-ghajjuna mingħand id-Dipartiment.

- ii. Li kienet tezisti din l-attivita kummercjali jirrizulta wkoll mill-atti tal-mandat ta' inibizzjoni numru 54/2012 fl-ismijiet **Ganni Attard et vs Dr Anthony Gruppetta** (ara per eżempju deposizzjoni tat-tabib Dr Anthony Gruppetta fis-seduta tas-6 ta' Novembru 2012), degretat fid-9 ta' Novembru 2012¹. Proceduri li gew segwiti b'kawza fl-ismijiet **Ganni Attard et vs Dr Antony Gruppetta** (Rikors 114/2012).
- iii. Fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell fil-kawza 114/2012 tad-29 ta' Jannar 2016, intqal:

*"63. Din il-Qorti tinnota wkoll illi l-attur ma kienx qiegħed irabbi erba' naghgiet bhala delizju. Kieku dan kien il-kaz kien ikollu jsegwi proceduri ohra iktar espedjenti kif jispjega Dr Frank Galea a fol. 143. **Hawnhekk jirrizulta inkontestat illi l-kwantitajiet ta' naghag li kellu l-attur, kif ukoll l-oggetti li nstabulu fuq il-post, fosthom tankijiet bil-gbejniet kif deskritt mit-Tabib Gruppetta fl-affidavit tieghu, u kif huwa evidenti anke minn harsa prima facie lejn ir-ritratti Dok AG1 sa Dok AG 18 ipprezentati fl-atti tal-mandat ta' inibizzjoni, kienu ntizi għall-konsum tan-nies. Maghdud ma' dan hemm in-nuqqasijiet l-ohra tal-attur, fosthom, li ma ghandux licenzja għal post li jipproduci prodotti tal-halib fi kwantitajiet industrijali, mhuwiex registrat bhala persuna li tipprepara l-ikel, u huwa nieqes mill-approvazzjoni necessarja taht ir-Regolament Ewropew 853/2004 li jstabilixxi certi regoli ta' igene għall-ikel li jorigina mill-annimali."*** (enfazi ta' din il-qorti).

- iv. L-Arbitru stess fid-decizzjoni qal: *"Illi l-Arbitru jifhem ukoll illi persuna li zzomm mitejn (200) naghga zgur mhux għal skopijiet personali."* Iktar minn hekk il-qorti tosserva li mill-kawza rrizulta li l-merhla kienet tikkonsisti f'450 ras f'sit magħruf bhala tal-Pirwillin, Għarb, Ghawdex (ara sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) bhala Qorti ta' Gurisdizzjoni Superjuri tad-29 ta' Jannar 2016 u li giet konfermata mill-Qorti tal-Appell). Numri li ma jhallu l-ebda dubju li fil-post kienet għaddejja attivita kummercjali.

¹ Jirrizulta li f'dawk il-proceduri kien xehed Dr Anthony Gruppetta li pprezenta ritratti li ttieħdu mill-post fejn kienu qegħdin jinzammu n-naghag u li skond ix-xhud: *"... Juru l-kamra fejn kien isir il-gobon mhux li ovvjament attrezzati bis-sistemi li wieħed jistenna u jitlob f'dawn is-sitwazzjonijiet."*

Maghmula dawn il-konsiderazzjonijiet il-qorti ma taqbilx mal-Arbitru li "... *ma jirrizulta ebda prova ta' attivita' kummercjali....*" u anzi taqbel mal-appellant li l-provi jindikaw li kienet ghaddejja attivita kummercjali. Attivita' li hu evidenti li l-appellat naqas milli jiddikjara lid-Dipartiment tas-Sigurta Socjali (Artikolu 97 tal-Att dwar is-Sigurta Socjali).

9. M'hemmx dubju li l-attivita li kienet ghaddejja minn gewwa r-razzett kienet illegali. F'dan ir-rigward issir riferenza ghas-sentenza tal-Qorti tal-Appell fil-kawza 114/2012.

10. Mill-provi jirrizulta li meta l-awtoritajiet nvestigaw il-kaz, tpoggew pulizija mar-razzett. Fil-fatt Dr Roberto Andrew Bolbo, ufficjali pubbliku, xehed:

"Mistoqsija: Nghid sew li hemm pulizija stazzjonat mar-razzett tal-appellant kuljum ?

Iva, ghaliex peress li ahna nikkontendu li r-razzett hu illegali, tpoggew il-pulizija sabiex jaraw li ma jkunx hemm trasferiment ta' bhejjem. Niccara li l-bhejjem ghadhom fil-pussess tal-appellant. Raguni ohra ghala r-razzett qed jigi ssorveljat sabiex nassiguraw illi prodotti tal-ikel derivanti minn dawn l-annimali ma jkunux jistghu jinbieghu lil terzi."

Li hu cert hu li minn dakinhar l-attivita kummercjali li kienet ghaddejja fir-razzett, spiccat ghal kollox. Ghalhekk minn dak iz-zmien l-appellant ma setax kellu ntrojtu minn attivita kummercjali ghaliex din twaqqfet ghal kollox bl-intervent tal-awtorita pubblika.

11. Ghal finijiet tal-kapital, zgur li n-naghag ma jistghux jittiehdu in konsiderazzjoni. Gialadarba rrizulta li n-naghag qeghdin jinzammu kontra l-ligi u hu evidenti li l-intenzjoni tal-awtoritajiet hu li jinqatlu, in-naghag m'ghandhom l-**ebda valur**. Ghalhekk in-naghag zgur li ma jistghux iservu bhala prova li l-appellat ghandu kapital li jeccedi s-somma ta' €14,000. Dan appartu li l-Arbitru kellu ragun ighid li: "... *hu sajjem minn prova dwar il-prezz tal-bhejjem u dan ghal finijiet ta' kapital.*" Madankollu fl-applikazzjoni ghall-ghajjnuna socjali, l-appellat iddikjara li hu proprjetarju ta' razzett bla permess tal-bini. Hawn ukoll ir-razzett kif inhu jista' jitqies li attwalment m'ghandux valur ghaliex bla permess. Pero' mhux l-istess jinghad dwar l-art fejn hu mibni r-razzett. Art li l-qorti tifhem li hi ta certu kobor meqjus li hemm razzett mibni fuqha, u li probabilmnt tiswa iktar mis-somma ta' €14,000². Ghalhekk id-decizjoni tal-appellant kienet ragonevoli u ekwa.

Ghal dawn il-motivi:-

1. Tichad l-eccezzjoni preliminari tal-appellat.

2. Tilqa' l-appell tal-appellant, thassar id-decizjoni tal-Arbitru tal-24 ta' Gunju 2015 u tichad l-appell li ppropna l-appellat.

² Threshold stabbilit mil-ligi ghall-ghoti tal-ghajjnuna socjali.

Spejjez a karigu tal-appellat.

Anthony Ellul.